

cpb

Divers Europa

Den Haag
29 sep. 2006

Verscheidenheid in cultuur, economie en beleid

Arjan Lejour

Europese Verkenning 4: **Divers Europa**
SCP & CPB

Divers Europa, deel B

- Verscheidenheid in cultuur,
 - ▶ zelfbepaling
 - ▶ normatieve warden

- economie
 - ▶ economische groei
 - ▶ handel, buitenlandse investeringen en migratie

- beleid
 - ▶ binnenlands
 - ▶ grensoverschrijdend
 - ▶ subsidiariteit

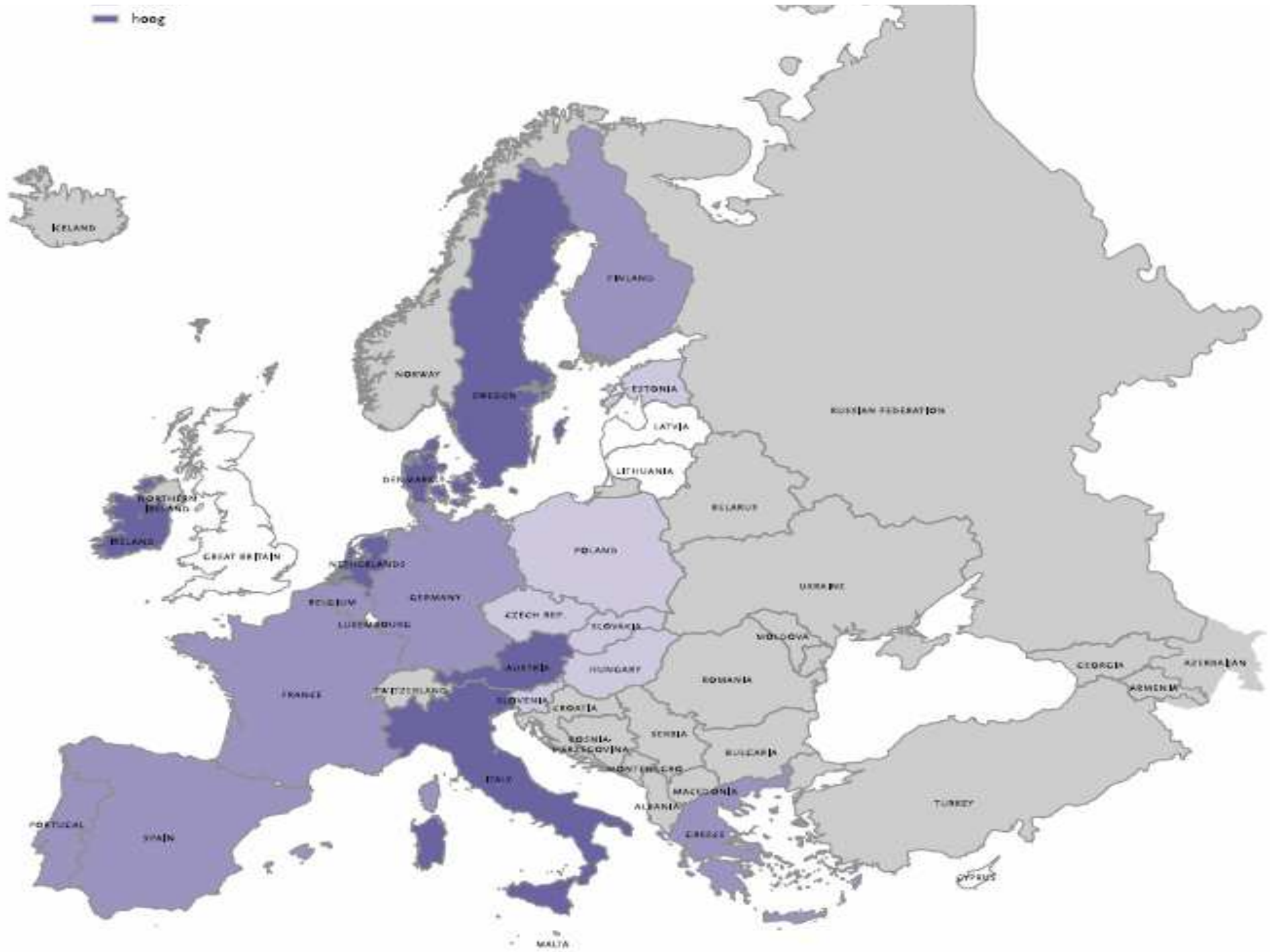
Verschillen in beeld (1)

- **Zelfbepalingswaarden**

- **Hoog in EU15:**
 - ▶ controle over het eigen leven
 - ▶ proactieve houding
 - ▶ streven naar autonomie, welzijn en zelfexpressie
 - ▶ geringe machtsverschillen

- **Laag in nieuwe lidstaten:**
 - ▶ weinig controle over eigen leven
 - ▶ sterk bewustzijn dat de omgeving meer bepalend is
 - ▶ weinig nadruk op persoonlijke vrijheden, democratische voorkeuren en tolerantie
 - ▶ traditionele machtsonderscheidingen

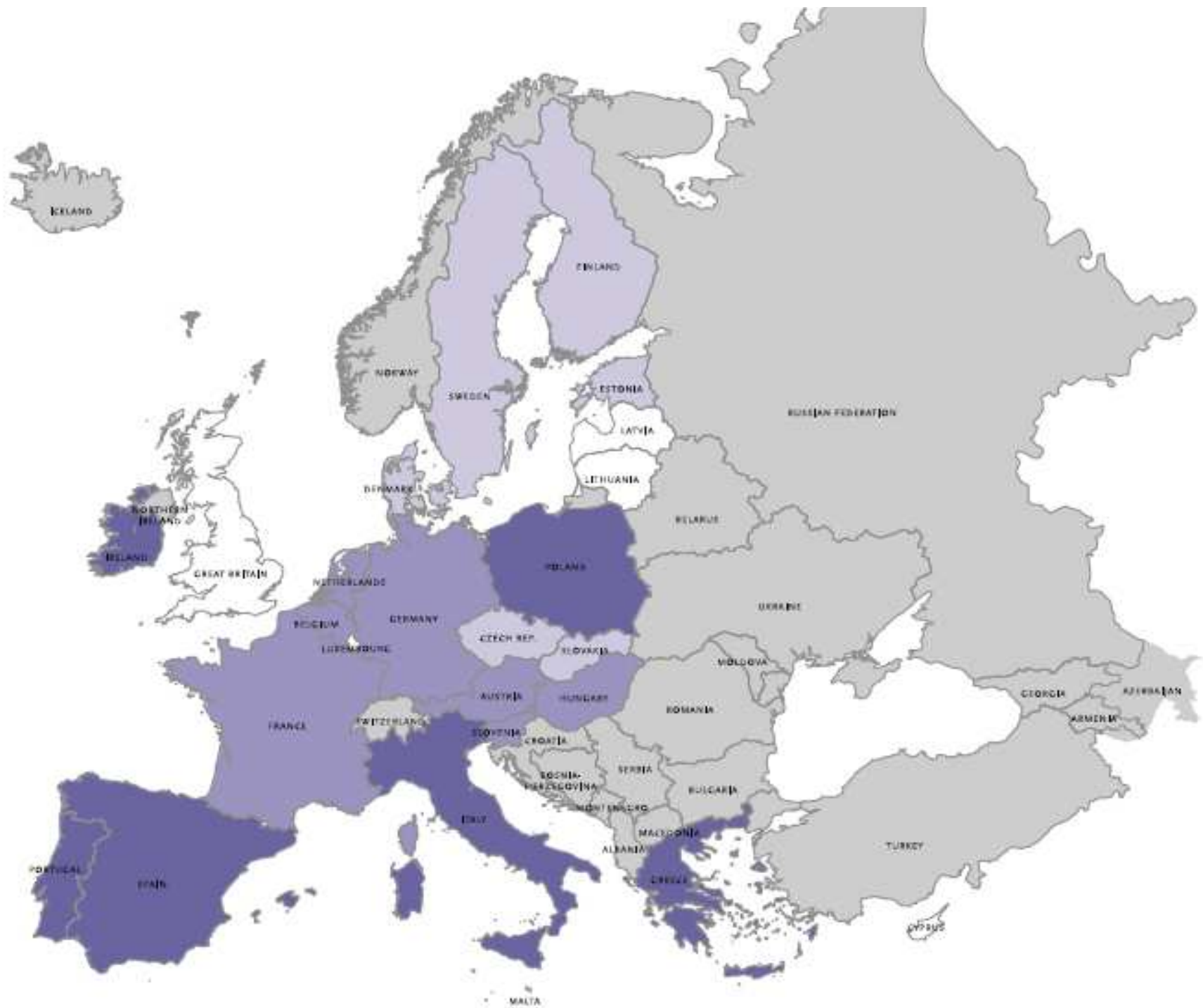
■ hoog

Verschillen in beeld (2)

- Normatieve waarden
 - ▶ normatief / religieus
 - ▶ onzekerheidsvermijding
 - ▶ masculien
 - ▶ traditionele autoriteitswaarden

- Hoog in het 'zuiden'
- Modaal in het 'midden'
- Laag in het 'noorden'

Economische groei

- Hypothese: groot onderling vertrouwen is goed voor economische groei
 - ▶ stimuleert investeringen
 - ▶ bevordert innovatie
 - ▶ vergemakkelijkt kennisoverdracht

- Empirie:
 - ▶ hoger onderling vertrouwen stimuleert groei
 - ▶ tot 2% per jaar

- Onderzoek naar relatie cultuur en groei staat nog in kinderschoenen

Handel en buitenlandse investeringen

- Handel is groot (goedkoop) als
 - ▶ onderling vertrouwen hoog is
 - ▶ culturele verschillen klein zijn
- Handel is divers als
 - ▶ cultureel verschillende landen ook uiteenlopende producten maken

	Handel	Buitenlandse investeringen
Vertrouwen	23	111
Culturele afstand	-8	-38

Economisch beleid

(1) Binnenlands beleid

gericht op binnenlandse thema's als

- werkloosheid
- inkomensongelijkheid

kan ook Europees gecoördineerd zijn

- landbouwbeleid
- regionaal beleid (structuurfondsen)

- Beleid moet aansluiten bij nationale cultuur
 - ▶ grote culturele verschillen vragen om landspecifiek beleid
 - ▶ bijvoorbeeld in arbeidsmarktbeleid
 - Deens model - typisch Deens?

Economisch beleid

(2) Grensoverschrijdend beleid

gericht op interacties tussen landen

- migratie
- handel & buitenlandse investeringen
- milieu

■ Beleid: wegnemen van barrières

- ▶ interne markt (goederen & diensten)
 - importbeperkingen worden verminderd
 - regelgeving wordt afgestemd
 - maar culturele verschillen blijven bestaan
- ▶ óf: doelstellingen worden niet gerealiseerd
- ▶ óf: realisatie vraagt om extra beleidsinspanning

Subsidiariteit

- Minder schaalvoordelen
 - ▶ cultureel bepaalde houding t.a.v. immigranten
 - ▶ rem op gezamenlijk immigratie & asielbeleid

- Externe effecten kleiner
 - ▶ grensoverschrijdende kanalen minder belangrijk
 - ▶ verschillende innovatie systemen, organisatievormen

- Heterogeniteit neemt wel toe
 - ▶ voorkeuren zijn cultuur specifiek
 - ▶ instituties gebaseerd op cultuur

Lissabon

■ Culturele diversiteit

- ▶ breed scala aan beleidsopties, maar
- ▶ succesvol beleid in ene land is niet direct toepasbaar in ander land
 - bijvoorbeeld Deens model

■ Culturele diversiteit

- ▶ remt realisatie van doelstellingen
 - arbeidsparticipatie: 70%
 - R&D uitgaven: 3%
- ▶ *gemeenschappelijke doelstelling vraagt om gecoördineerde uitvoering*